

Številka: MN 2019-08-02
Datum: 27. avgust 2019

Barbara Pokorn

Občina Škofja Loka

Mestni trg 15

4220 Škofja Loka

Zadeva: Tri lipova drevesa ob kapelici v Suhi, Občina Škofja Loka, izredna obravnava zaradi udara strele v eno drevo, 26.8.2019 – strokovno mnenje arborista svetovalca

Za tri lipova drevesa ob kapelici v Suhi, Občina Škofja Loka, sem julija 2019 opravila hiter ogled stanja, za potrebe priprave ponudbe za strokovni pregled stanja teh dreves (dodatne diagnostične metode). Terensko delo je bilo načrtovano za september/oktober 2019.

Obravnavana drevesa v tem mnenju se nahajajo na parceli 1195/4, k.o. 2030 Suha; najbližja lokacija je Suha 25, 4220 Škofja Loka. Drevesa (glede na javno dostopne vire) nimajo statusa zavarovanja pri Zavodu RS za varstvo narave ali pri Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije. Kapelica se nahaja v sredini »cestnega otoka«, območje katerega je v celoti tlakovano.

Danes, 27.8.2019, so me iz Občine Škofja Loka obvestili, da je v eno izmed dreves udarila strela, tekom včerajšnjega neurja (26.8.2019). Pristojni na Občini Škofja Loka (g. Davor Prelogar) so opravili izredni teren in mi posredovali dve fotografiji drevesa, v katerega je udarila strela. Hiter terenski ogled je hkrati opravila tudi ga. Urška Kovač Mrak (univ. dipl. inž. gozdarstva).

Na podlagi telefonskega pogovora z ga. Kovač Mrak in g. Prelogarjem ter videnega na prejetih fotografijah, analize fotografij stanja julij – avgust 2019 sem ugotovila, da je poškodovano južno lipovo drevo (drevo na Risbi 1 z oznako 1195/4-02). Na podlagi poznavanja lokacije ter prejetih informacij po izrednem dogodku **potrjujem, da je lipovo drevo, v katerega je udarila strela, smiselno prednostno (nujno) odstraniti**, saj predstavlja povečano verjetnost da pride še do dodatnih odlomov delov krošnje. V primeru uporabe dvizne ploščadi (za odstranitev južnega lipovega drevesa) prosim, da se preveri tudi stanja v krošnji na zahodnem in vzhodnem lipovem drevesu (t.i. višinski ogled stanja krošnje in glavnih ter stranskih vej); naredi se naj kratka zabeležka, po potrebi stanje fotodokumentira. **Predlagam, da se drugi dve lipovi drevesi zaenkrat ohranja**, opravi dodatne diagnostične metode (kot je bilo načrtovano) in na podlagi rezultatov sprejme morebitne dodatne ukrepe, katere se navede v strokovnem mnenju arborista svetovalca.

Pripravo strokovnega mnenja sem opravila Tanja Grmovšek, arborist svetovalec, ISA certificiran arborist z opravljenim strokovnim izpitom in veljavno mednarodno licenco ML-0333A. Poklicna etika ISA certificiranega arborista ter članstvo arborista svetovalca pri ASCA mi narekuje, da zastopam ISA ter ASCA etični kodeks in pravila ter smernice sodobne arboristične stroke. V skladu z njimi je bilo pripravljeno strokovno mnenje arborista svetovalca.

Lepo pozdravljeni!

Nega dreves **ARBORIST**
Tanja GRMOVŠEK s.p.
Gospojna ulica 7
2000 Maribor

Tanja Grmovšek

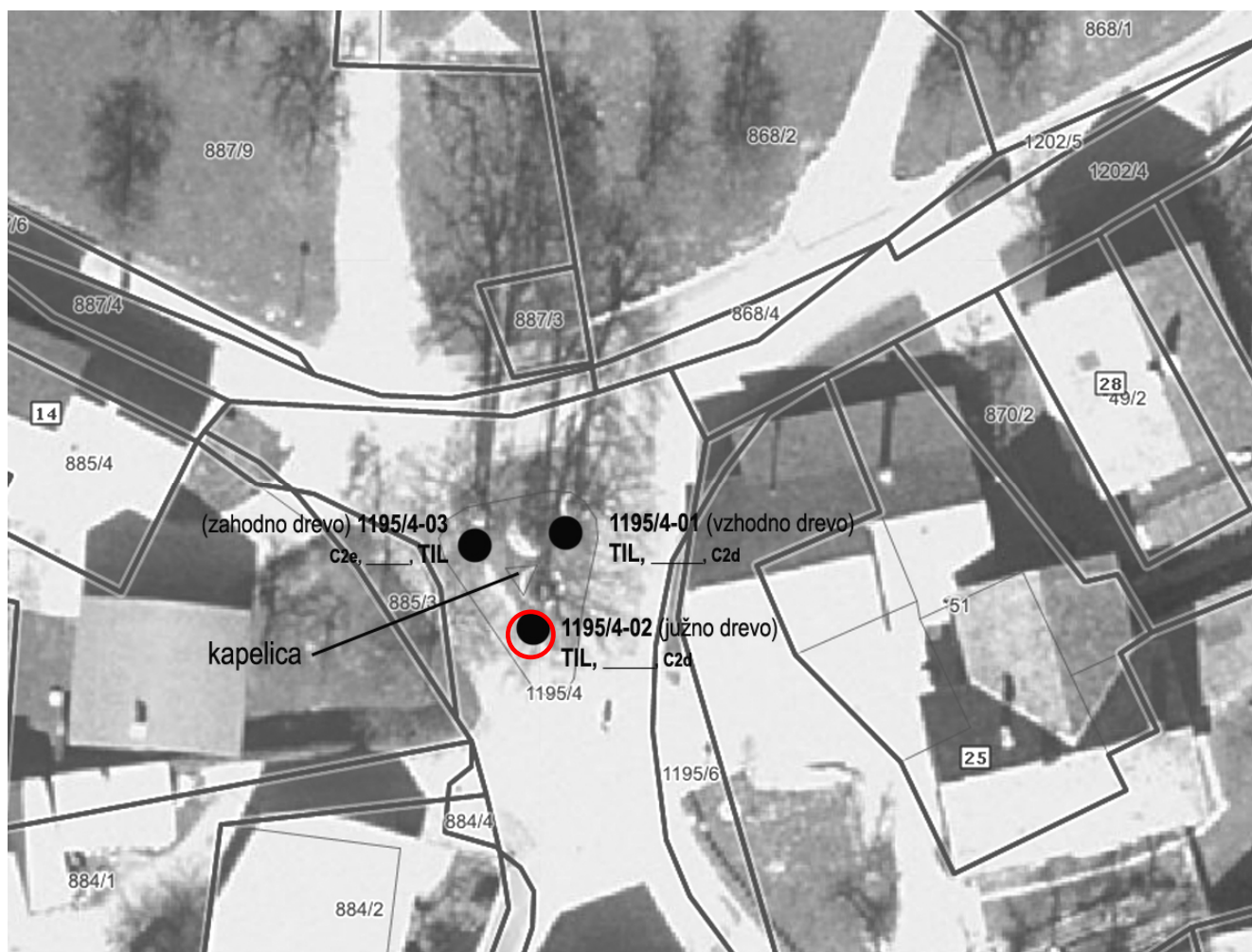
arborist svetovalec, ISA certificiran arborist, licenca ML-0333A, ISA True Professional of Arboriculture 2010 Award Winner

univ. dipl. inž. gozd. - usmeritev urbano gozdarstvo z arboristiko

V vednost: - naslovnik (preko e-pošte; Pokorn, Langerholc); - arhiv Arborist

Arborist Tanja Grmovšek; MN 2019-08-02; avgust 2019

Priloga A – Delovna skica

Slika 1: Skica območja »cestnega otoka s kapelico in tremi lipovimi drevesi« v Suhi, Občina Škofja Loka – lipovo drevo v katerega je udarila strela 26.8.2019 in je predlagano za prednostno (nujno) odstranitev (za lokacijo glej RDEČ krožec); v letalski posnetek sem vrisala okvirne lokacije obstoječih dreves; vpisana je šifra latinskega imena drevesne vrste (TIL lipa/lipovec) in ocenjen starostni stadij ter ocenjen višinski razred drevesa (vir podlag: portal PISO, letalski posnetek DOF 2006; vris in vpis: Grmovšek, 2019)

Priloga B – Fotodokumentacija stanja

Slika 2,3: Območje »cestnega otoka s kapelico in tremi lipovimi drevesi« v Suhi, Občina Škofja Loka; pogled iz juga (vir: 11.7.2019, Grmovšek)

Slika 4,5: Območje »cestnega otoka s kapelico in tremi lipovimi drevesi« v Suhi, Občina Škofja Loka; pogled iz juga na krošnjo lipovega drevesa v katerega je udarila strela (vir: 27.8.2019, Davor Prelogar, Občina Škofja Loka)

Priloga C – Potrdilo o kvaliteti izvedbe

Jaz, Tanja Grmovšek, potrjujem da:

- sem zapisala ugotovitve o stanju v tem strokovnem mnenju; obravnavana lokacija in število obravnavanih dreves je navedeno v tem strokovnem mnenju,
- so podane ugotovitve, razprava in zaključek s priporočili, ki so zapisani v tem strokovnem mnenju moje avtorsko delo razen če ni kako drugače navedeno;
- so podane navedbe zasnovane ter pripravljene v skladu s splošno sprejeto arboristično prakso v tujini in uveljavljenimi standardi;
- plačilo storitve ni odvisno od znanih, vnaprej določenih dejavnikov in zaključkov, četudi lahko le-ti koristijo predmetu naročila, stranki ali komu drugemu;
- osebno nimam nobenega zdajšnjega ali prihodnjega interesa za obravnavano drevo ali lokacijo, ki je predmet tega naročila in nimam osebnega interesa ali pristranskega odnosa, ki bi vplival na eno ali drugo stran tega naročila.

Potrjujem, da sem zaključila univerzitetni študij gozdarstva, usmeritev urbano gozdarstvo z arboristiko, na Univerzi v Ljubljani. Od leta 2007 sem članica Mednarodne zveze arboristike (*International Society of Arboriculture*, s kratico ISA). Leta 2008 sem opravila strokovni izpit ter pridobila licenco ISA certificiran arborist ML-0333A, ki jo z dodatnim izobraževanjem obnavljam na vsaka tri leta (2008 – 2011 – 2014 – 2017 – 2020). Od leta 2016 sem overjena članica Ameriške zveze arboristov svetovalcev (*American Society of Consulting Arborists*, s kratico ASCA), v letu 2017 sem uspešno opravila akademijo za arborista svetovalca, *ASCA Academy for Consulting Arborists* (San Diego, ZDA, februar – junij 2017). Od leta 2007 sem tudi redna članica mestnih arboristov (*Society of Municipal Arborists*, s kratico SMA); sem tudi članica Arborističnega društva Slovenije.

Znanje o študiju dreves nabiram od leta 1996, že več kot 15 let se poklicno ukvarjam z arboristiko in urbanim gozdarstvom. Na področju arboristike in urbanega gozdarstva se redno dodatno izobražujem ter s tem obnavljam članstvo v strokovnih organizacijah in svoje certifikate.

Priloga D – Arboristična poklicna izjava

Arboristi svetovalci so strokovnjaki, ki na osnovi svojega strokovnega znanja, preteklih delovnih izkušenj in rednega dodatnega izobraževanja pregledujejo drevesa, da lahko priporočijo postopke za izboljšanje zdravstvenega stanja in lepote dreves ter hkrati poskusijo zmanjšati potencialne nevarnosti bivanja z drevesi.

Naloga arborista svetovalca je, da poda objektivno oceno o stanju obravnavanih dreves, po potrebi obravnava različne vidike ter problematike in skozi različne faze drevo ali problematiko ustrezno argumentira ter na podlagi tega pripravi zaključek s priporočili ter smernicami. Naročnik / lastnik se odloči, da priporočila arborista svetovalca sprejme ali zavrže ali zaprosi za dodatne smernice ter informacije.

Arboristi svetovalci ne morejo videti ali poznati vseh znakov in preteklih dogodkov ter posegov v bližini dreves, ki lahko pripeljejo do strukturnih ali zdravstvenih problemov dreves. Drevesa so živi organizmi, ki lahko propadejo tudi na načine, ki jih mi še ne razumemo popolno. Znaki za možne probleme se lahko nahajajo v drevesih in tudi v talni podlagi, preteklem vzdrževanju, gradbenih posegih, pripravi rastišča za sajenje drevesa ter drugih dejavnikih (biotskih, abiotičnih, antropogenih). Arboristi svetovalci ne morejo jamčiti, da bo drevo ostalo varno in zdravo pod vsemi pogoji ter ob vremenskih ujmah, ali za določen čas. Prav tako pa predlagani vzdrževalni ukrepi, tako kot zdravila za ljudi, ne morejo dati garancije.

Obravnava dreves lahko vključuje tudi zadeve kot so potek komunalnih vodov, lastniške meje, sosedski nesporazumi in ostalo. Vendar arborist svetovalec nima podatka če so podane ali pridobljene informacije natančne in celotne, zato se lahko pričakuje, da bo upravičeno verjel in se zanesel na pridobljene informacije (ustne, pisne, digitalne). Vzdrževanje, obrezovanje in odstranjevanje dreves zahteva postopke, ki so izven storitev arborista svetovalca.

Drevesa lahko vzdržujemo, ne moremo pa jih popolnoma obvladati. Bivanje z drevesi pomeni sprejetje različnih stopenj tveganj. Edin način, da se tveganju popolnoma izognemo je ta, da odstranimo vsa drevesa. Z odstranitvijo dreves pa izgubimo vse okoljske koristi ter druge funkcije, ki jih nudijo drevesa svoji ožji in širši okolici.